

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.089/2022/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Bölcskei Zsolt Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bölcskei Zsolt ügyvéd; cím alatti székhelyű) felperes neve (cím szám alatti lakos) felperesnek – a László Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. László György ügyvéd; cím szám alatti székhelyű) által képviselt alperes neve (cím szám alatti székhelyű) alperes ellen kártérítés és sérelemdíj megfizetése iránt indított perében az Egri Törvényszék 27.P.20.229/2019/82. számú ítélete ellen a felperes részéről 84. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 5 700 00 (ötmillió-hétszázezer) Ft sérelemdíj után 201.. június 2. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 170 000 (egyszázhetvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 1 280 000 (egymillió-kettőszáznyolcvanezer) összegű fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az 196.-ben született felperes – orvosi vizsgálatról hazafelé tartva – az 196.-ben született élettársa által vezetett személygépjármű hátsó ülésének biztonsági övet nem használó, valószínűsíthetően fekvő vagy „közel fekvő” helyzetű utasaként 201.. j..... 1-jén közlekedési balesetet szenvedett.

[2] A felperes a baleset következtében az arc többszörös repesztett és hámozsolásos sérülését, idegentestek, üvegszilánkok beékelődését az arc bőrébe és a bal szembe, a bal csontos szemüreg darabos törését, a rostacsont törését, az orrcsont darabos törését, a bal felkar csontfejének romtörését, a bal csípőízüvára darabos törését, jobb belső combnyaktörést, a szeméremcsont jobb alsó és felső szárának törését, kétoldali csuklótáji, ízületbe hatoló darabos orsócsonttörést, a jobb orsócsont könyöktáji törését, a bal sípcsont darabos nyílttörését, traumás sokkot és akut vérzés utáni vérszegénységet szenvedett el.

A balesetet követően 201.. o..... 2.-ig folyamatos kórházi kezelésben részesült.

[3] A felperes a baleset miatt politraumatizációt szenvedett, a baleset utáni állapota alapján nála mintegy 80 %-os össz-szervezeti egészségkárosodás véleményezhető.

[4] Kerekesszékbe kényszerült, amelyet váll- és végtag sérülése miatt önállóan nem tud hajtani.

Jobb kezének funkciója elveszett, a jobb felső végtaggal semmilyen manipulatív tevékenységet nem tud végezni.

Bal kezének funkciója mérsékelt károsodást mutat, bal kezujjait terhelés nélkül tudja használni (például az evőeszközöket meg tudja fogni, de folyadékot csak szívószállal tud inni). A bal felső végtagját önállóan nem képes felemelni.

[5] Jelenlegi állapota a mindennapi életvitelét igen súlyos fokban elnehezíti, önellátásra képtelen, az élet gyakorlatilag minden területén mások segítségére szorult.

[6] Az öltözködésben, a tisztálkodásban, az étkezésben és a mozgásban élettársa és hozzátartozói segítik.

[7] A felperesnél a baleset következtében poszttraumás stressz zavar alakult ki, amely a jelenleg beállított pszichiátriai terápiával sem tekinthető stabilan tünetmentesnek, további pszichiátriai kezelést igényel. Állapota hullámzó. 202.. m..... 2.-i vizsgálata során nála hangulati zavart, időszakos feszültségeket és alvászavart véleményeztek.

[8] A baleset miatti esztétikai károsodása jelentős mértékű, amely az arc mérsékelt deformációjából, a jobb felső végtag kifejezett deformációjából és torzulásából, a bal lábszár izomzatának mérsékelt megkevesedéséből és deformációjából, valamint a számos műtéti és sérüléssel hegből tevődik össze.

[9] A felperesnek a baleset következtében sérült a testi épséghez és egészséghez való joga. A családjában nem, vagy csak igen korlátozottan tudja betölteni az élettárs és a nagyszülő szerepét, funkcióját, így sérült a családi élethez való joga is. Kerekesszékhez kötött és a lakás négy fala közé szorult élete miatt sérült még a magánéletéhez, illetőleg az emberi méltóságon belül az önrendelkezéséhez és az általános cselekvési szabadságához, továbbá a személyes szabadságához való joga is. Jelentős esztétikai károsodása miatt sérült még az emberi méltóságon belüli női önbecsüléshez való joga is.

[10] Ha a felperes a gépkocsi hátsó ülésén megfelelően rögzített és megvezetett biztonsági öv használatával ülő pozícióban utazott volna, akkor nagy valószínűséggel legfeljebb 8 napon túl gyógyuló, súlyos kimenetelű, de maradandó fogyatékkal járhatóan nem járó sérüléseket szenvedett volna.

[11] Az elvált családi állapotú felperesnek három nagykorú gyermeke és öt unokája van.

Élettársával K.-n él egy kertes családi házban.

[12] 201.. á..... 1.-től szerelékösszeállítóként dolgozott a gazdasági társaság munkáltatónál.

[13] A baleset előtt a munkája ellátása mellett vezette a háztartást, elvégezte a ház körüli teendőket és konyhakertet is művelt.

[14] Felnőtt lányaival és unokaival sok időt töltött, élettársával kirándulni jártak.

[15] A felperes a balesetet megelőzően kétoldali emlőműtéten, a hozzá kapcsolódó hónaljárki nyirokcsomó kiirtási, majd méhkiirtási műtéten esett át, illetőleg 6 alkalommal kemoterápiás kezelésben is részesült.

A baleset előtti időszakból származó háziorvosi dokumentációjában közepes depresszió, hangulatzavar, fülzúgás, szédülés, magas vérnyomás, alkoholos májbetegség, véna-gyulladás és -rögösödés, nőgyógyászati és mozgásszervi panaszok (idült vállízület körüli gyulladás, térdízület kopás, gerinc degeneratív elfajulás) szerepelnek.

201.. n..... 1.-én az ágyéki IV. porckorongsérvét műtéti úton kiirtották.

A balesetet közvetlenül megelőző, 201.. j.... 1-jei orvosi vizsgálata során észlelték a jobb szárkapcsi idegének a bénulását, a jobb lábfej mozgásának és erejének az elmaradását és a jobb ágyéki V. ideg területi csökkent fájdalomérzetét.

[16] A felperesnél a balesete előtti, gyöki maradványtünetekkel és fájdalom tünetegyüttessel járó porckorong kiirtás műtét utáni állapot 30 %-os részkárosodást, szülészeti megbetegedése és a már a baleset előtt is meglévő pszichés panaszai egyaránt 7 %-os részkárosodással jártak.

A baleset előtti sorsszerű megbetegedései miatt nála 41 %-os össz-szervezeti egészségkárosodást vélelmeztek.

[17] A balesetet megelőző állapota közepes fokban nehezítette meg az életét. Életminőséget alapvetően a tartósan fennálló fájdalom, a jobb alsó végtag részleges bénulása, következményes csökkent terhelhetősége határozta meg, de ez az állapot a pszichés státuszát, ezen belül a pihenését és az alvását is hátrányosan érintette.

[18] A felperes tartós állással, járással, hajlongással, emeléssel együtt járó, közepes és/vagy nehéz munkák végzésére már a baleset előtt is alkalmatlan volt, illetőleg tömegközlekedési eszközöket sem tudott igénybe venni.

[19] A felperes csonttritkulásban szenved, amelynek kóroki tényezője pontosan nem határozható meg. A csonttritkulás vonatkozásában a balesetet megelőző időszakból származó adat nem áll rendelkezésre. A felperes csonttritkulása egyaránt lehet a változás kora utáni hormonális változások következménye, de jelenlegi állapotában a baleseti sérülések miatti inaktivitások csonttritkulás is szerepet játszik

[20] Jelenlegi állapotát közel egyenlő mértékben határozzák meg a sorsszerű megbetegedései és a sérülés utáni állapota.

[21] Jelenlegi állapotában érdemi változás nem várható. Állapotromlás a vázrendszer sérüléseiből és a következményesen megváltozott anatómiai viszonyaiból, esetleges újabb, a csonttritkulása következtében kialakuló patológiás törés(ek)ből adódhat, valamint e faktorok talaján kialakuló, az átlagosnál nagyobb mozgásszervrendszeri öregedési folyamatból származhat, amelynek lefolyása orvosszakértői módszerekkel előre nem határozható meg.

[22] Az alperes a pert megelőzően sérelemdíj jogcímén 6 300 000 Ft-ot fizetett meg a felperesnek.

[23] A felperes módosított keresetében az alperes 9 347 929 Ft vagyoni kártérítés és kamatai, 201.. n..... 1-jétől havi 398 541 Ft, 202.. j..... 1-jétől havi 391 965 Ft járadék, valamint további 21 700 000 Ft sérelemdíj és annak 201.. j..... 1-jétől járó késedelmi kamata, valamint általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíjából álló perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

[24] Az alperes a kereset elutasítását, és a felperes általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló perköltségben marasztalását kérte.

[25] Az Egri Törvényszék 27.P.20.229/2019/82. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3 719 420 Ft-ot, valamint ezen

összeg után 201.. a..... 15. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3 450 200 Ft lejárt járadékot, valamint 2022. február 1. napjától kezdődően minden hónap 10. napjáig 155 400 Ft járadékot.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5 700 000 Ft sérelemdíjat.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az adóhatóság külön felhívására 600 000 Ft meg nem fizetett illetéket a Magyar Állam javára. Megállapította, hogy 900 000 Ft meg nem fizetett illeték az állam terhén marad.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az Egri Törvényszék Gazdasági Hivatala külön felhívására 439 616 Ft állam által előlegezett költséget, míg 659 424 Ft állam által előlegezett költség a Magyar Állam terhén marad.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 254 209 Ft perköltséget.

Indokolásában a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény 12. és 27. §-ait, valamint 28. §-ának (1) bekezdését, a 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet 48. §-ának (4) és (5) bekezdéseit és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:43. §-ának a) pontját, 2:52. §-ának (1) bekezdését, 6:522. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, 6:527. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, 6:535. §-ának (1) bekezdését, illetőleg 6:537. §-ának (1) bekezdését, továbbá a Kúria Pfv.III.21.195/2019/3. számú eseti döntését felhívva – a felperes 30 %-os közrehatását is értékelve – vagyoni kártérítésként tönkrement ingóságok jogcímén 43 610 Ft-ot és kamatait, kórházi látogatások költségeként 521 601 Ft-ot és kamatait, kórházi és otthoni lábadozás idejére megvásárolt ingóságok jogcímén 9513 Ft-ot és kamatait, kórházi élelemfeljavítás költségeként 196 700 Ft-ot és kamatait, a kontrollkezelések útiköltségeként 5111 Ft-ot és kamatait, a kórházi ellátás ideje alatti gondozási költségként 178 500 Ft-ot és kamatait, ápolási-gondozási költségként 1 685 000 Ft-ot és kamatait, gyógyszerköltségként 19 835 Ft-ot és kamatait, tisztasági többletköltségként 7700 Ft-ot és kamatait, háztartási és ház körüli kisegítő költségeként 391 440 Ft-ot és kamatait, rezsitöbblet-költségként 43 050 Ft-ot és kamatait, telefon-többletköltségként 101 500 Ft-ot és kamatait, közlekedési és kísérő igénybevételek költségként 284 900 Ft-ot és kamatait, fürdőszoba-átalakítás költségeként 125 910 Ft-ot és kamatait, ágyvásárlás többletköltségeként 62 300 Ft-ot és kamatait, a robotporszívó megvásárlásával kapcsolatban fölmerült költségként 41 300 Ft-ot ítélt meg, így az alperest mindösszesen 3 719 420 Ft tőkeösszegű vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte.

Miután ezek a költségelemek eltérő időpontban: 201.. j..... 1-je és 201.. o..... 30-a között váltak esedékessé, ezért a törvényszék a megítélt tőkeösszeg után a teljes időtartam középértékének alapulvételével 201.. a..... 1.. napjában határozta meg a kamatfizetés kezdő időpontját.

Otthoni ápolási-gondozási járadékként 2 913 650 Ft lejárt járadék és 202.. f..... 1-jétől havi 126 000 Ft, gyógyszerköltségként 56 700 Ft lejárt járadék és 202.. j..... 1-jétől havi 3000 Ft, 202.. f..... 1-jétől pedig havi 2100 Ft, háztartási és ház körüli kisegítő költségeként 281 400 Ft lejárt járadék és 202.. f..... 1-jétől havi 14 700 Ft, rezszi többletköltségként 56 700 Ft lejárt járadék és 202.. f.... 1-jétől havi 2100 Ft, közlekedési többletköltségként és kísérő igénybevételek költségeként 41 250 Ft lejárt járadék és 202.. f..... 1-jétől havi 7000 Ft, telefon többletköltségként 94 500 Ft lejárt járadék és 202.. f..... 1-jétől havi 3500 Ft,

keresetveszteséggént 3 450 200 Ft lejárt járadék és 202.. f..... 1-jétől havi 155 400 Ft járadék megfizetésére kötelezte az alperest.

A felperes otthoni élelemfeljavítás, művelődési többletköltség, keresetveszteség, eltérő étrend alkalmazása, többletmosás és -higiénia, valamint a további kórházi ellátás és rehabilitáció kapcsán felmerülő többletköltség megtérítésével kapcsolatos vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasította.

A felperes sérelemdíj-igényével kapcsolatban kifejtette, hogy a baleset folytán sérült a felperes testi épséghez és egészségéhez fűződő személyiségi joga.

A baleset eredményeként a felperes élete teljesen megváltozott, életlehetőségei, emberi kapcsolatai beszűkültek. A baleset következményeként önellátásra képtelenné vált, alapvető szükségleteit sem tudja önállóan kielégíteni, folyamatos segítségre szorul, mozgásában korlátozott, kerekesszékhöz kötött, amelyet váll- és végtagsérülései miatt önállóan nem tud hajtani. Önálló közlekedésre nem képes, csupán néhány lépést tud megtenni. A hozzátartozói, gondozói segítségére szorul, amely fokozza a kiszolgáltatottság érzését. A mindennapi élet alapvető szükségleteinek kielégítéséhez – úgymint: étkezés, tisztálkodás, fésülködés, illemhely használata – is hozzátartozói, gondozói segítségét kell igénybe vennie.

A baleset nemcsak az egészségére, a mindennapi életvitelére volt hatással, de az nála jelentős esztétikai károsodást is eredményezett, amelyet igen nehezen dolgozott fel. A felperest a baleset következményeként az arc mérsékelt, a jobb felső végtag kifejezett deformációjából, torzulásából, a bal lábszár izomzatának mérsékelt megkevesbedéséből és deformációjából, valamint számos műtéti és sérülés-hegből eredő jelentős esztétikai károsodás is érte. Arcának megváltozását, súlytöbbletét nem tudja elfogadni.

Emberi kapcsolatai beszűkültek. Mindennapjait az otthonában, túlnyomórészt egyedül tölti. A korábban aktív, háziasszonyi teendőket is ellátó felperes, aki rendszeresen járt kirándulni, illetőleg családtagjaival, a lányaival és az unokáival tartotta a kapcsolatot, játszótérre járt, a baleset miatt életét otthonában, mozgáskorlátozottan tölti. A baleset óta ingerszegény, magányos életet él. Legnagyobb fájdalma, hogy kórházi kezelése miatt az édesapja temetésére sem tudott elmenni. Mozgáskorlátozottsága miatt a legjobb barátnője, majd barátnője kislányának a temetésén sem tudott részt venni.

Unokáival találkozásai szintén megritkultak, őket nem tudja meglátogatni.

A baleset következtében jelentős pszichés károsodást is szenvedett, amelyből adódóan gyógykezelésre szorult, kedélyjavítókat kell szednie. Sokszor eszébe jut a baleset, a becsapódás pillanata, amelyet szinte át is él.

A baleset következményeként látása is romlott. A szeméből szilánkokat szedtek ki, továbbá még meghallgatásának idején is voltak üvegszilánkok a szemében. Emiatt olvasni nem, illetve csak nehézséggel tud.

A törvényszék szerint ezek a körülmények azt igazolják, hogy a felperes élete a balesetre visszavezethetően igen súlyos fokban elnehezült. A kiszolgáltatottság érzése, jövőképe elvesztése és az, hogy a korábbi, tevékeny, háziasszonyi-nagymamai életét nem tudja folytatni, illetőleg családi kapcsolataiban is korlátozottá vált, a felperes oldalán jelentős hátrányokként értékelendők.

A baleset a felperes élettársának az életét is megváltoztatta, hiszen folyamatosan el kell látnia a felperessel kapcsolatos teendőket, és ráhárul a korábban a felperes által végzett háztartásvezetés is.

Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékének a meghatározása során azt is értékelte ugyanakkor, hogy a baleseti és a maradandó fogyatékoságot eredményező sérülések bekövetkezése a felperesnek nagy mértékben felróható, hiszen biztonsági öv használata nélkül

utazott. A szakvélemény alapján, amennyiben a felperes bekötve utazik, úgy balesete súlyos sérüléseket igen, de maradandó fogyatékoságot nem eredményezett volna.

A törvényszék mindezeket a szempontokat mérlegelve 12 000 000 Ft-ban határozta meg a felperesnek járó sérelemdíjat. Ez az összeg alkalmas arra, hogy az általa elszenvedett hátrányokat kompenzálja, de figyelemmel van arra is, hogy a felperes a baleset bekövetkeztében maga is közrehatott.

Az alperes sérelemdíj jogcímén 6 300 000 Ft-ot megfizetett a felperes részére, így őt a törvényszék további 5 700 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezte.

A perköltségviseléssel kapcsolatos döntését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (2) bekezdésére, továbbá a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontjaira alapította. Megállapította, hogy a felperes 40%-ban lett pernyertes. Erre tekintettel az 1 500 000 Ft meg nem fizetett kereseti illeték összegből 600 000 Ft illeték viselésére az alperest kötelezte, és megállapította, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán további 900 000 Ft kereseti illeték az állam terhén marad. Megállapította, hogy az alperes 439 616 Ft előlegezett költség viselésére köteles, 659 424 Ft előlegezett költséget pedig az állam visel. Megállapította továbbá, hogy a felperes 763 527 Ft, az alperes 509 018 Ft perköltség megfizetésére köteles, az ezt meghaladó perköltséget a felek maguk viselik.

[26] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és az alperes sérelemdíjban való marasztalásának 21 700 000 Ft-ra történő felemelését, valamint a megítélt sérelemdíj után az alperes törvényes mértékű, 201.. j..... 1-jétől járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezését, továbbá a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdésén alapuló mértékű, általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíjból álló perköltségében marasztalását kérte.

Kifejtette, hogy a beszerzett szakértői vélemény szerint a felperesnél jelenleg mintegy 80%-os össz-szervezeti egészségkárosodás véleményezhető.

A felperes jelenlegi állapota a mindennapi életvitelét igen súlyos fokban elnehezíti, önellátásra képtelen, az élet minden területén mások segítségére szorul, amely körülményt a törvényszék nem súlyának megfelelően értékelt.

A szakértői vélemény alátámasztotta, hogy a felperesnél csonttritkulás is kialakult, amelyben egyértelmű szerepet játszik a hosszas kórházi tartózkodás okozta inaktivitások csonttritkulás. Emiatt a felperes folyamatosan kalcium és D-vitamin pótlásra szorul. A szakértői vélemény rögzítette továbbá, hogy ez a károsodás – a csonttritkulás következtében kialakuló patológiás törések miatt – a felperesnél állapotromlást is eredményezhet.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe sem a csonttritkulását, sem az emiatt indokolt folyamatos vitaminszükségletét, sem azt, hogy állapotában a csonttritkulás okán további romlás következhet be, így a jövőben életvitelének és életminőségének a még súlyosabb fokú romlásával kell számolnia.

A törvényszék nem értékelte kellőképpen azt sem, hogy állapotának a romlása feltételezhetően ápolása szükségességének a mértékét is növelni fogja.

Az elsőfokú bíróság a pszichés károsodása miatti gyógykezelésének a szükségességét múlt időben említi, nem utal annak folyamatos szükségességére. Úgyszintén nem értékelte súlyának megfelelően a felperesnél a baleset következtében kialakult és kezelés ellenére is jelentkező hangulati zavart, alvászavart és feszültséget, amelyek ugyancsak rontják az életminőségét. Hasonlóképpen rontja az életminőségét, hogy folyamatos fájdalommal kénytelen együtt élni, amelyre erős fájdalomcsillapítót kénytelen szedni, amelyet

tanúvallomással is alátámasztott, ezt azonban a törvényszék nem értékelte a sérelemdíj megállapítása során.

A törvényszék nem értékelte azt sem, hogy a felperes és az élettársa közötti kapcsolat a baleset következtében nagymértékben és súlyosan sérült. Egy párkapcsolatban a lelki kapcsolat mellett rendkívül fontos a testi, fizikális és szexuális kapcsolat is, és nagy jelentőséggel bír a szabadidő közös eltöltése, a közös élményszerzés. A felperes és élettársa szexuális élete a balesetből kifolyólag nagymértékben sérült, a szabadidő baleset előtti módon való aktív eltöltése (motorozások, kirándulások) teljesen megszűntek, kapcsolatuk a mindennapi élet biztosítására korlátozódik.

A törvényszék nem értékelte súlyának megfelelően a balesetnek a felperesi család többi tagjára gyakorolt hatását, e körben azt, hogy gyakorlatilag megszűntek a közös családi programok (összejárás, bográcsolás, kirándulás, vidámpark-látogatás, unokákkal kúszás-mászás, építőkockázás). A felperes unokái úgy kénytelenek felnőni, hogy emlékeikben a felperes egy kerekesszékhez kötött nagymama képében marad meg.

A törvényszék elmulasztott rendelkezni a felperes kamatigényéről is (a felperes keresete a baleset napjától: 201.. j..... 1-jétől számított kamatkövetelést is tartalmazott).

A felperes egyedül gerincsérv műtéten esett át a baleset előtt, minden más, az alperes által felsorolt tünet a baleset után jelentkezett.

A gerinccsigolya összeroppanásos törése a baleset utáni rehabilitáció alatt történt, ekkor merült fel a myeloma lehetősége, azonban ezt a folyamatot kizárták. A csonttritkulását is a balesetet követően diagnosztizálták. A szakértő is kiemeli, hogy a baleset miatti inaktivitás is szerepet játszik a csonttritkulás kialakulásában, azt nem lehet csak és kizárólag a posztmenopauzához kötni.

A felperes hangsúlyozta, hogy a baleset következtében vált kerekesszékhez kötött, ön maga ellátására képtelen emberré, amely állapot nem jött volna létre csupán a baleset előtti porckorongsérvéből kifolyólag. A balesetből eredően kénytelen társadalmilag beszűkült, négy fal közé szorított életet élni.

[27] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és a felperes bruttó 431 800 Ft ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségében marasztalását kérte.

Kifejtette: azzal, hogy a felperest operált gerinccel, szabálytalan módon szállították, a felperes lényegesen nagyobb kockázatot vállalt, mintha egészségesként ülve mellőzte volna a biztonsági öv használatát.

A törvényszék a sérelemdíj mértéke tekintetében a felperes 30 %-os mértékű közrehatásának a tényét helyesen vette figyelembe a sérelemdíj mértékét csökkentő tényezőként.

Az alperes hangsúlyozta, hogy a felperesnek már a balesetet megelőzően is 41%-os össz-szervezeti egészségkárosodása volt.

Természetes kórokú betegségei miatt mindennapi élettere már a baleset bekövetkezése előtt is súlyos fokban beszűkült, amelyet a felperesnek járó sérelemdíj összegszerűsége körében úgyszintén értékelni szükséges. Ezt alátámasztandó felhívta a Debreceni Ítéltábla Mf.I.50.051/2021/10. számú határozatát.

Megjegyezte, hogy a felperes leszállékolásával összefüggő eljárás a perbeli baleset bekövetkezése időpontjában már megindult, annak lezárását a baleset akadályozta meg.

A felperes kamatkövetelésével kapcsolatban fölhívta a PJD2017.3. számú eseti döntést, és rögzítette, hogy a törvényszék az ítélet meghozatalakor értékviszonyok figyelembevételével állapította meg a felperesnek járó sérelemdíj összegét.

[28] Az ítéltábla a felperes fellebbezését a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése értelmében fellebbezés hiányában nem érintette a törvényszék ítéletének a vagyoni kártérítéssel kapcsolatos rendelkezéseit, továbbá a sérelemdíj tekintetében az alperes 5 700 000 Ft összegű marasztalását, és azt a sérelemdíj felemelése tekintetében alaptalannak, a sérelemdíj után járó késedelmi kamatigény vonatkozásában pedig alaposnak találta.

[29] A törvényszék a tényállást a felperes sérelemdíj megfizetése iránti kereseti kérelmének és az alperes erre vonatkozó ellenkérelmének a keretei között feltárta.

Ítélete [8] bekezdésében megállapított tényállása annyiban pontosításra szorul, hogy a perbeli baleset nem 201.. július 1-jén, hanem 201.. június 1-jén történt.

A törvényszék a felek bizonyítási indítványainak megfelelő bizonyítást folytatott le, az ítéltábla az abból levont következtetéseivel is egyetértett, azonban a sérelemdíj után járó késedelmi kamat tekintetében a törvényszékétől eltérő következtetésre jutott.

[30] A Ptk. 2:52. §-ának (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.

[31] A Ptk. e szakaszához fűzött indokolás szerint „a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetése”.

[32] A sérelemdíj nem büntetőjogi, hanem restitutív (civiljogi) szankció, így az nem a jogsértő „megbüntetésére”, hanem a sértett életvitelében, személyiségének kibontakoztatásában elszenvedett hátrányoknak, a sértett társasági kapcsolatrendszerében és társadalmi presztízisében bekövetkezett töréseknek, valamint a sértett belső (lelki) egyensúlyában beállott kedvezőtlen változásoknak a kiegyenlítésére, kompenzálására szolgál. (Vékás Lajos: Parerga. Dolgozatok az új Polgári Törvénykönyv Tervezetéhez. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2008, 172-173. o.)

[33] A Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdése szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni.

[34] A kártérítés két alapfunkciója, a kártérítési jog két fő célkitűzése a reparáció és a prevenció.

[35] A sérelemdíj elsődleges funkciója a jogsértés vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja, reparálása; e kompenzációs funkció mellett a sérelemdíj fizetésére kötelezésnek nyilvánvalóan lehet/van prevenciós funkciója is, ugyanis – mint minden szankciónak, úgy e szankciónak is – célja a jogsértéstől való távoltartás, „elriasztás” (a sérelemdíj megfizetésére kötelezés mint a jogsértőre hátrányos jogkövetkezmény ennyiben egyúttal represszív szankció is).

[36] „[A sérelemdíj] (...) alkalmas az életet színesebbé és mozgalmasabbá tenni, (...) a kárpótlás célja: lehetőséget biztosítani egy élményekben gazdagabb, változatosabb, az érzelmi elsivárosodást megelőző, illetőleg megakadályozó életre, (...) az elnehezült életkörülményeket más – anyagiakkal elérhető – életlehetőségek biztosításával [történő] megkönnyít[ésére].” (Lábady Tamás: A nem vagyoni kártérítés újabb bírói gyakorlata. Budapest, 1992, ELTE Jogi Továbbképző Intézet, 58. o.)

[37] A sérelemdíj összegének a megállapítása során a bíróságnak a Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdésében írtakból kell kiindulnia, miszerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság

mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

[38] A jogirodalom álláspontja szerint a jogsértés súlya annak a megítélése, hogy a jogsértő mennyire távolodott el a társadalom által elvárt, elfogadott, de legalábbis tolerált magatartásformától. (Fuglinszky Ádám: Kártérítési jog. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015, 834. o.)

Itt lehet értékelni az esetleges ún. többes személyiségi jogi jogsértést, illetőleg azt is, ha a jogsértést például üzleti felhasználás vagy haszonszerzés céljából követték el.

[39] A perbeli esetben a felperesnél ún. többes személyiségi jogi jogsértés következett be. A törvényszék által megállapított testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogsérelem mellett a felperesnek sérült még a magán- és családi élethez, valamint az emberi méltósághoz és a személyes szabadsághoz fűződő személyiségi joga is.

A felperes a baleset következtében a családjában nem vagy csak igen korlátozottan tudja betölteni az élettárs és a nagyszülő szerepét, funkcióját, így sérült a családi élethez való joga. Kerekesszékhez kötött és a lakás négy fala közé szoruló élete miatt sérült még a magánélethez, illetőleg az emberi méltóságon belül az önrendelkezéséhez és az általános cselekvési szabadságához, továbbá a személyes szabadságához való joga is. Jelentős esztétikai károsodása miatt sérült az emberi méltóságon belüli női önbecsüléshez való joga is.

[40] A törvényszék a felperesnek járó sérelemdíj összegének a meghatározás során megfelelően vonta mérlegelési körébe a felróhatóságot mint a sérelemdíj összegszerűségét meghatározó szempontot is.

[41] A Ptk. 1:4. §-ának (1) bekezdésében írtak szerint: ha e törvény eltérő követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

[42] A bíróságnak a felróhatóság mértékének a vizsgálatánál „az illető konkrét helyzetben általában elvárható magatartás alapján a különös síkját” (Eörsi Gyula: Kötelmi jog. Általános Rész. Nemzeti Tankönyvkiadó, 25. kiadás változatlan utánnomása. Budapest, 2010, 279. o.) kell vizsgálat tárgyává tennie.

[43] Az értékelés egyik szempontja lehet például az, hogy egy orvosi beavatkozás, vizsgálat elmaradásának mivel járó, milyen súlyú következményei voltak (lásd Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.256/2019/4., Pf.I.20.310/2021/4. és Pf.I.20.407/2021/4. számú határozatait).

[44] A Ptk. 1:4. §-ának (2) bekezdése ugyanakkor azt is kimondja, hogy felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat.

[45] A felperes az élettársa által vezetett személygépjármű hátsó ülésének biztonsági övet nem használó, valószínűsíthetően fekvő vagy „közel fekvő” helyzetű utasaként szenvedett súlyos sérülésekkel és maradandó fogyatékossgal járó közlekedési balesetet.

[46] A perben beszerzett aggálymentes egyesített igazságügyi orvosszakértői, pszichiátriai és gépjármű-közlekedési műszaki szakértői lelet és vélemény rögzíti, hogy „nagy valószínűséggel véleményezhető, hogy ha a felperes a gépkocsi hátsó ülésén megfelelően rögzített és megvezetett biztonsági öv használatával ülő pozícióban utazott volna, akkor a perbeli közlekedési baleset során legfeljebb 8 napon túl gyógyuló, súlyos kimenetelű, de maradandó fogyatékossgal várhatóan nem járó sérüléseket szenvedett volna.” (58. sorszámú szakvélemény 47. oldalának 7-8. bekezdései)

[47] A Kúria Pfv.III.20.185/2020/6. számú határozata szerint, ha a közlekedési balesettel érintett gépjármű utasa a biztonsági öv kötelező használatát elmulasztja, és ez a mulasztása a kár bekövetkezésében közrehatott, akkor kármegosztást kell alkalmazni, továbbá a közrehatás tényét a felperesnek járó sérelemdíj összegszerűségének a meghatározása során is értékelni kell.

[48] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor a felperesnek járó sérelemdíj összegének a meghatározása során figyelemmel volt arra is, hogy a felperes biztonsági öv nélkül utazott. Amennyiben a felperes használta volna a biztonsági övet, akkor a fentebb idézett szakértői vélemény szerint nagy valószínűséggel legfeljebb 8 napon túl gyógyuló, súlyos kimenetelű, de maradandó fogyatékossgal várhatóan nem járó sérüléseket szenvedett volna.

[49] Az ítéltábla a jogsértésnek a sértettre és a környezetére gyakorolt hatásával kapcsolatban kiemeli, hogy „a személyiséget ért nem vagyoni sérelem kifejeződhet:

a) mozgáskorlátozottságban, csonkoltságban, torzulásban, egészségromlásban, a test szerveinek működési zavaraiiban, bénulásban, a nemzőképesség csökkenésében vagy elvesztésében, fogamzó-képtelenségben stb. (testi változások);

b) személyiségzavarban, pszichikai fájdalomban, kisebbségérzés vagy megalázottsági érzés kialakulásában, lelki válságban stb. (lelki változások);

c) a személyiséget körülvevő társadalmi-természeti környezetnek a személyiségre hátrányos megváltozásában (környezeti hatások).” [Petrik Ferenc: Sérelemdíj. In: Petrik Ferenc (szerk.): Polgári Jog – Kommentár a gyakorlat számára (a 2013. évi V. tv., az új Ptk. kommentárja). I. kötet. Második könyv, harmadik rész. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2013, 101. o.]

[50] A károsultnak járó sérelemdíj mértékének a megállapításához nem adható objektív zsinórmérték – meghatározásának a legfőbb szempontja ugyanis mindig a konkrét, individualizált felperes által elszenvedett immateriális sérelem, s annak a felperesre gyakorolt hatása.

[51] Az ítélezési gyakorlat szerint a sérelemdíj összegének a meghatározásánál kiemelt jelentősége van az életkornak, a munkavégzési képesség elvesztésének, a családi-társadalmi kapcsolatokban bekövetkező akadályozottságnak, a fájdalom jelentkezésének, a felmerülő fizikai nehézségeknek és az ebből adódó többletfeladatok személyiségre gyakorolt hatásainak, s általában véve az immateriális sérelemnek a károsult mindennapjaira gyakorolt hatásának.

[52] A bírói gyakorlat több évtizede következetes továbbá abban is, hogy „a legsúlyosabb és egyben (...) a legmagasabb összegű kárpótlást kiváltó [káresemények] a bénulással, érzékesztéssel, széklet- és vizelettartó képesség elvesztésével járó, következményes gerincvelő sérülések, továbbá a súlyos agysérülések, a végtagcsonkolások (különösen ha mindkét alsó végtagra kiterjednek), az érzékszervek sérülése közül a látás elvesztése, különösen, ha mindkét szemre vonatkozik, illetőleg – a következményeket tekintve – a bénulással vagy csonkolással szinte egyenértékű teljes mozgáskorlátozottság (...)” (Lábady Tamás: i. m. 59. o.)

[53] A sérelemdíj összegének a meghatározása során kiindulópontul szolgálhatnak a bíróságok hasonló tényállású ügyben hozott eseti döntései is.

[54] Az ítéltábla összehasonlításra alkalmas voltára tekintettel fölhívja a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.073/2013/7. számú, 2014-ben hozott határozatát, amelyben a bíróság egy 2006-ban elvégzett porckorongsérv-műtét következtében kerekesszékebe került, a

káreseménykor 41 éves károsult férfinak 14 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és annak 2006-tól esedékes késedelmi kamatait ítélte meg.

Felhívja a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.217/2014/5. számú, 2015-ben hozott eseti döntését, amelyben egy 2007-ben fel nem ismert gerincsérülést elszenvedett és megfelelő orvosi kezelésben nem részesített, önálló helyzetváltoztatásra képtelenné váló, csak kerekesszékkal, illetőleg rövid távon járókerettel közlekedni tudó, jobb kezét csak korlátozott mértékben használni képes, széklet- és vizeletvisszatartási problémákkal küzdő, maradandó egészségkárosodást szenvedett, a káreseménykor 60 éves károsult férfinak 12 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és annak 2007-től járó késedelmi kamatait ítélte meg.

[55] Az ítéltábla rögzíti, hogy a bírói gyakorlat a felperes keresetében, illetőleg fellebbezésében megjelölt nagyságrendű sérelemdíj megítélésére akkor lát lehetőséget, ha valaki fiatalon, alapbetegségek nélkül négy végtagra kiterjedő bénulást (tetraplégiát) szenved.

E körben fölhívja a Kúria Pfv.III.20.184/2021/4. számú határozatát, amelyben a bíróság egy 2015-ben történt káresemény miatt egy 19 éves károsultnak, akinek a baleseti eredetű egészségkárosodása 81 %, munkaképesség-csökkenése 100%, s akinél tetraplég állapot alakult ki, önálló életvitelre és folyamatos beszédre nem képes, 25 000 000 Ft sérelemdíjat és 2015-től járó késedelmei kamatait ítélte meg.

Fölhívja a Kúria Pfv.III.20.723/2019/4. számú eseti döntését, amelyben a bíróság egy 2012-es közlekedési balesetben megsérült, akkor 16 éves károsultnak, aki a baleset folytán kerekesszékre kényszerült, hólyag feletti katétert és pelenkát használ, önmaga ellátására nem képes, tetraplég állapota folytán 24 órás felügyeletre és ápolásra szorult, 30 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és 2012-től járó késedelmi kamatait ítélte meg.

[56] Az ítéltábla a felperesi fellebbezéssel kapcsolatban rögzíti továbbá, hogy a felperes csontritkulása, ha nem is kifejezetten, de indirekt módon megjelenik a sérelemdíj összegében, annak oka ugyanis lehet az inaktivitás, a mozgáskorlátozottság is (lásd az 58. sorszámú szakvélemény 48. oldalának 10-11. bekezdéseit), utóbbi körülmény pedig kifejezetten megjelenik az elsőfokú bíróság által figyelembe vett, a felperest ért immateriális sérelmek között is (lásd az elsőfokú ítélet [242] és [244] bekezdéseit).

[57] Habár az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában valóban múlt időben írta, hogy a felperes a baleset következtében jelentős pszichés károsodást is szenvedett, amelyből adódóan gyógyszeres kezelésre szorult, ugyanakkor utána jelen időben fogalmaz, amikor azt írja, hogy a felperesnek kedélyjavítókat kell szednie, továbbá az elsőfokú ítélet [246] bekezdésének második mondata szerint a felperesnek „sokszor eszébe jut a baleset, a becsapódás pillanata, amelyet szinte át is él”.

Az ítéltábla álláspontja szerint utóbbi fordulat nem más, mint a poszttraumás stressz zavar egyik tünetének: a traumatikus esemény újraélésének a leírása (lásd Ronald J. Comer: A lélek betegségei. Pszichopatológia. Változatlan utánnyomás. Osiris Kiadó, Budapest, 2005, 206. o.).

[58] A felperesnél a perbeli balesetre visszavezethetően nem vitatottan poszttraumás stressz zavar alakult ki, amelyet az elsőfokú bíróság úgyszintén értékelt a felperesnek járó sérelemdíj összegének a meghatározásakor, ahogy a felperes kedélyét, hangulatát is (lásd az elsőfokú ítélet [242], [243], [244] és [246] és [248] bekezdéseit).

[59] Az ítéltábla a felperes azon fellebbezési hivatkozásával kapcsolatban, miszerint a törvényszék nem értékelte azt a körülményt, hogy a felperes folyamatos fájdalommal kénytelen együtt élni, amelyre erős fájdalomcsillapítót kénytelen szedni kiemeli, hogy a felperesnél a balesete előtti, gyöki maradványtünetekkel és fájdalom tünetegyüttessel

járó porckorong kiirtás műtét utáni állapot 30 %-os részkárosodással, szülészeti megbetegedése és a már a baleset előtt is meglévő pszichés panaszai egyaránt 7 %-os részkárosodással jártak.

A balesetet megelőző állapota közepes fokban nehezítette meg az életét. Életminőséget alapvetően a tartósan fennálló fájdalom, a jobb alsó végtag részleges bénulása, következményes csökkent terhelhetősége határozta meg, de ez az állapot a pszichés státuszát, ezen belül a pihenését és az alvását is hátrányosan érintette.

Jelenlegi állapotát közel egyenlő mértékben határozzák meg a sorsszerű megbetegedései és a sérülés utáni állapota.

[60] Az ítéltábla a felperes azon fellebbezési hivatkozásával kapcsolatban, amely szerint a felperesnél állapotromlással is kell számolni, felhívja a szakértői vélemény azon megállapítását, amely szerint a felperes „jelenlegi állapotában érdemi változás nem várható. Állapotromlás a vázrendszer sérüléseiből és a következményesen megváltozott anatómiai viszonyaiból, esetleges újabb, a csonttritkulása következtében kialakuló patológiás törés(ek)ből adódhat, valamint e faktorok talaján kialakuló, az átlagosnál nagyobb mozgás szervrendszeri öregedési folyamatból származhat, amelynek lefolyása [orvos]szakértői módszerekkel előre nem határozható meg” (lásd az 58. sorszámú szakvélemény 48. oldalának 1. és 3. bekezdéseit)

[61] A törvényszék kétségtelenül nem értékelte a balesetnek a felperesi család tagjaira, így különösen az élettársára és az unokáira gyakorolt hatását, azonban a perbeli baleset miatt kizárólag a felperes indított pert, hozzátartozói: élettársa és unokái nem, így az őket ért nem vagyoni sérelmeket a bíróság nem is értékelhette – csak azokat a nem vagyoni sérelmeket vehette és vette is figyelembe, amelyek kizárólag a sérelemdíj-igényt érvényesítő felperest – úgyis mint embert, nőt, élettársat és nagyszülőt – érték.

[62] Habár a törvényszék ítélete kétségtelenül nem tartalmaz azzal kapcsolatos indokolást, hogy az elsőfokú bíróság a káresemény/személyiségi jogi jogsérelem bekövetkezésének avagy az ítélete meghozatalakor értékviszonyok figyelembevétele alapján határozta-e meg a felperesnek járó sérelemdíj összegét, azonban az elsőfokú ítélet rendelkező részének abból a fordulatából következtethetően, amely szerint a törvényszék a felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította, az ítéltábla azt a következtetést vonta le, hogy a törvényszék a felperesnek járó sérelemdíj összegét az ítélete meghozatala idején érvényes ár- és értékviszonyok alapján határozta meg.

[63] A Legfelsőbb Bíróság PK 206. számú állásfoglalásának b) pontja szerint az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére csak akkor kerülhet sor, ha az elsőfokú határozatból és az eljárás adataiból nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság döntését mire alapította, s ezért az érdemi határozat nem bírálható felül. Ha azonban az érdemi döntéshez szükséges adatok rendelkezésre állnak, érdemi döntést kell hozni.

[64] A Kúria 3/2015. Polgári jogegységi határozata IV. pontjának 2. alpontja szerint a PK 206. számú állásfoglalás az 1/2009. (VI. 24.) PK véleményre és az 1/2014. (VI. 30.) PK véleményre tekintettel okafogyottá vált, ezért nem tartandó fenn, ám utóbbi PK vélemény a PK 206. számú állásfoglalás fentebb idézett b) pontjában foglaltakra csupán általánosságban utal, ugyanakkor az abban kifejtettek – különös tekintettel az állásfoglalás azon fordulatára, miszerint ha az érdemi döntéshez szükséges adatok a másodfokú bíróság rendelkezésre állnak, érdemi döntést kell hozni – az ítéltábla szerint továbbra is irányadóak.

[65] Miután az elsőfokú ítélet alapján megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság a felperesnek járó sérelemdíj összegét az ítélete meghozatala idején érvényes ár- és

értékviszonyok alapján határozta meg, ezért az ítéltábla a fellebbezést utóbbi körülmény figyelembevételével bírálta el, és azt e körben alaposnak találta.

[66] A Ptk. 6:534. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a károkozás és az ítélethozatal között az időmúlásra vagy egyéb körülményre tekintettel az értékviszonyokban jelentős változás következett be, a bíróság az okozott kár mértékét az ítélethozatal időpontjában fennállt értékviszonyok szerint határozhatja meg. Ebben az esetben a károkozó késedelmi kamat fizetésére az érték meghatározásának időpontjától kezdődően köteles.

A bírói gyakorlat szerint e szabály alkalmazására akkor kerülhet sor, ha a károsodás, illetőleg az elbírálás idején irányadó ár- és értékviszonyokban olyan jelentős eltérés mutatkozik, amely miatt a sérelemdíj a reparációs célt nem szolgálja. Ebben az esetben lehetőség van arra, hogy a bíróság az időközben bekövetkezett ár- és értékviszonyok változását kifejező, az elbírálás idején érvényesülő értékviszonyok alapján határozza meg a sérelemdíj összegét. Ebben az esetben a bíróságnak elsődlegesen is azt kell vizsgálnia, hogy az így megállapított sérelemdíj az összes nem vagyoni hátránnyal összhangban álló-e, azt is figyelembe véve, hogy a károsult mely időponttól igényelt kamatot.

E lehetőség célja az időmúlás károsultja méltánytalanul hátrányos következményeinek a kiküszöbölése, s nem a felelősségcsökkentés vagy a károkozónak a késedelmi kamatfizetés alóli mentesítése. (Ezzel kapcsolatos okfejtést tartalmaz a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.762/2010/4., a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.290/2011/4. és Pfv.III.21.613/2010/7. számú eseti döntése, valamint az EBH2007.1694. szám alatt közzétett polgári elvi határozat).

[67] Miután a baleset 201.. j.....1-jei bekövetkezéséhez képest a felperes kártérítési igényét az alperes felé 201.. j..... 4-én jelentette be, részére az utolsó alperesi per előtti kifizetés 201.. o..... 10-én történt, majd 201.. d..... 20-án terjesztette elő a keresetlevelét és az ügyben 2022. január 27-én született elsőfokú ítélet, s ebben az időszakban az ár- és értékviszonyokban nem következett be jelentős változás, ezért az ítéltábla a káresemény/személyiségi jogi jogsérelem bekövetkezése idején érvényes ár- és értékviszonyok figyelembevételével tartotta szükségesnek meghatározni a felperesnek járó sérelemdíj összegét, s az alperest a megítélt sérelemdíj után – a következőkben kifejtettek miatt nem 201.. j.....1-jétől, hanem – 201.. j..... 2-től késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.

[68] A Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdése értelmében a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni.

[69] A Ptk. 6:532. §-a szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

[70] A nyomban esedékes kártérítésre figyelemmel a károkozó a károsodás (kárbekövetkezés) időpontjától kezdődően a késedelmes adós jogi helyzetébe kerül, és ettől az időponttól kezdődően beáll a késedelmi kamatfizetési kötelezettsége.

[71] A Ptk. 6:153. §-a kimondja, hogy a kötelezett késedelembe esik, ha a szolgáltatást annak esedékességekor nem teljesíti.

[72] A Ptk. 8:3. §-ának (1) bekezdése szerint, a jognyilatkozat megtételére vagy egyéb magatartás tanúsítására napokban megállapított határidőbe a kezdőnapot nem kell beleszámítani.

[73] E jogszabályi rendelkezések egybevetéséből következően a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja helyesen a személyiségi jogi jogsértés elkövetését (káreseményt) követő nap, azaz 201.. j..... 2-a.

[74] A Ptk. 6:48. §-ának (1) bekezdése alapján pénztartozás esetén a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdődően a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal - idegen pénznemben meghatározott pénztartozás esetén az

adott pénznemre a kibocsátó jegybank által meghatározott alapkamattal, ennek hiányában a pénzpiaci kamattal - megegyező mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni, akkor is, ha a pénztartozás egyébként kamatmentes volt.

[75] Mindezek alapján az ítéltábla a fentebb hivatkozott eseti döntésekben megítélt nem vagyoni kártérítési/sérelemdíj összegeket jelen ügyben a személyiségi jogi jogsértés bekövetkezésekor értékviszonyokhoz igazítva, illetőleg azokat a fogyasztói árindex-szel is korrigálva azt a következtetést vonta le, hogy a felperes részére a törvényszék által megítélt 5 700 000 Ft (az alperes per előtti teljesítését is figyelembe véve mindösszesen 12 000 000 Ft) összegű sérelemdíj elégséges mértékű a felperest kifejezetten a baleset miatt ért immateriális hátrányok kompenzálására.

[76] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a felperesnek járó sérelemdíj összegének a meghatározása során a bíróságnak figyelembe kellett vennie egyrészt azt a szakértői véleményben írt megállapítást, hogy a felperesnek a baleset előtti sorsszerű megbetegedései miatt már 41 %-os össz-szervezeti egészségkárosodása volt, s jelenlegi állapotát közel egyenlő mértékben határozzák meg a sorsszerű megbetegedései és a sérülés utáni állapota, valamint azt az úgyszintén a szakértői véleményben megjelenő megállapítást is, hogy ha a felperes a gépkocsi hátsó ülésén megfelelően rögzített és megvezetett biztonsági öv használatával ülő pozícióban utazott volna, akkor a perbeli közlekedési baleset során nagy valószínűséggel legfeljebb 8 napon túl gyógyuló, súlyos kimenetelű, de maradandó fogyatékosággal várhatóan nem járó sérüléseket szenvedett volna.

Az ítéltábla megjegyzi, hogy a felperesnek járó sérelemdíj összege e két körülmény fennállásának hiányában – figyelemmel a fentebb hivatkozott eseti döntésekben megítélt, fogyasztói árindex-szel korrigált nem vagyoni kártérítési összegekre is – körülbelül 20 000 000 Ft lenne, azonban a sorsszerű megbetegedések és felperesi közrehatás tényét az ítéltáblának is figyelembe kellett vennie.

[77] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a törvényszék által megítélt 5 700 000 Ft sérelemdíj után 201.. j..... 2-től kezdődően a jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte az alperest.

[78] Másodfokú perköltséggként az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. §-ának (1) bekezdésén és 46. §-ának (1) bekezdésén alapuló, (16 000 000 Ft 8 %-a=) 1 280 000 Ft összegű fellebbezési illeték és a felek jogi képviselőjével kapcsolatos költség merült fel.

[79] A felperes fellebbezése túlnyomórészt alaptalannak bizonyult, ezért őt az ítéltábla a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes jogi képviselőjével kapcsolatban felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontjai, ugyanezen szakasz (5) és – az alperes által készített fellebbezési ellenkérelem munka- és időigényességére is tekintettel – (6) bekezdésén, valamint 4/A. §-ának (1) bekezdésén alapuló, bruttó 170 000 Ft-ra mérsékelt ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

[80] Az ítéltábla a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján állapította meg, hogy az 1 280 000 Ft összegű fellebbezési illetéket a felperes személyes költségmentességére tekintettel az állam viseli.

[81] A teljesítési határidő a Pp. 344. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2022. június 9.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró